



punt de referència

Acompanyem jovent tutelat i extutelat

La mirada de punt



Opinió, Ideari i Visió

Sobre la realitat del jovent vulnerable, principalment tutelat i extutelat sense xarxa de suport, i el paper de la xarxa d'agents al voltant de l'entitat en la construcció del seu futur.

*"I som on som;
més val saber-ho i dir-ho."*

Miquel Martí i Pol

El 2019, just abans de la pandèmia causada per la Covid-19 i quan ja feia més de vint anys que l'Associació Punt de Referència havia iniciat el seu camí, des de la Junta Directiva vam considerar que calia dedicar un temps a mirar-nos al mirall i revisar els fonaments de la pròpia entitat. Seguint les indicacions del poeta, ens vam preguntar, de nou, què volem ser i on som en aquest camí. I un cop definit de nou, fer-ho explícit i públic.

Aquest treball no el podíem fer de qualsevol manera: per coherència, havia de ser el resultat d'un treball col·laboratiu i amb una participació plural. Una comissió liderada per la Junta Directiva va redactar la ponència de cada capítol i es van crear grups de treball per a debatre'ls, revisar-los i millorar-los. Aquests grups estaven formats per representants de tots els actors de l'entitat: jovent, voluntariat, persones sòcies, membre de l'equip professional i representats de la Junta Directiva. Els textos finals es van retornar a la Junta, que els va validar i els va donar forma i estil comuns. Finalment, el document es votarà a l'Assemblea.

La Mirada és el resultat d'aquest treball. És la nostra mirada compartida al món del jovent ex-tutelat i al rol que hi volem jugar com a entitat i, també, l'ànima i l'estil que ens identifica i que volem seguir construint.

Abril, 2023

EN EL PROCÉS
DE CREACIÓ DE
"LA MIRADA"
HAN PARTICIPAT:

Jovent:

*Fàtima
Moha Ouadi
Mohammed Fadily*

Voluntariat:

*Carme Montserrat
David Baro
Pau Aragay
Roser Català
Sergi Monllor*

Equip

professional:
*David Marmolejo
Laura Terradas
Marina Nadal
Xavi Florido*

Junta directiva:

*Eloi Jerez
Isidre Carbonell
Joan Prat
Juanjo Ortega
Maria Iglesias
Mònica Arús*

Persones sòcies:

*Anna Trabal
Carmen Netzel
Dolors Colomer
Domènec Creus
Joan Oñate
Marta Buch*

Contingut

1.

Context

Quina és la realitat en la que vivim i treballem?

2.

Fonaments

Quins son els Principis i Valors que determinen la nostra manera de fer?

3.

Focus / Repte

Que volem aconseguir?

4.

Línies Estratègiques

Què hem de fer?

5.

Model d'Entitat Gestió i Governança

Quin tipus d'entitat som?

6.

Ecosistema i Públics La Base Social

Com i amb qui ho fem?

1 |

Context

*“Estem en una societat **etnocèntrica**,
egocèntrica i **classista**.”*

María Jesús Comellas

*“Imaginar la realitat segueix sent tan
important com **construir-la**.”*

Gioconda Belli

Quina és
la realitat
en la que
vivim
i treballem?

La societat en la que vivim

- Vivim en una societat **plural, canviant, ràpida, exigent** i de futur clarament **incert**. Una societat configurada per persones de trajectòries molt diverses i en la que, malauradament, l'ètnia, el gènere, l'origen cultural, el territori o el país d'origen són encara elements explicatius claus per entendre els nivells d'inclusió, renda i benestar.
- Una societat en la que en nom de la meritocràcia es segueix justificant l'exclusió de molts i en la que sorgeixen noves **fonts de desigualtat**, com l'escletxa digital, que no fan més que reforçar els processos d'exclusió i la manca d'oportunitats.
- Una societat immersa en un procés de transformació resultat d'una crisi sense precedents i en la que trobem **forces contraposades** quan parlem d'acollida i inclusió. Davant la instrumentalització de la por i el ressorgiment dels preocupants discursos contra l'estranger, es posiciona amb força una corrent que veu en l'acollida un **deure ètic i una oportunitat**. Davant els arguments poc fonamentats del cost econòmic de la immigració, s'imposa l'evidència real de la demografia i la necessitat de que persones novingudes contribueixin a la millora econòmica i social de la nostra societat. **Davant l'odi al diferent, es consolida el valor de la diversitat.**
- Ens trobem en una societat en la que la **pròpia identitat** es construeix en molts casos, especialment quan parlem de jovent, al voltant de la capacitat de consum i la projecció de la pròpia imatge a les xarxes socials, contribuint a reforçar una concepció errònia de la realitat i del jo com a element aïllat.
- Una societat en la que, paradoxalment, tot i la prevalença de l'individual per sobre del que es col·lectiu, trobem en la **xarxa personal** i el **capital social**, en el suport d'altres, una de les principals fonts de generació d'oportunitats, fins i tot moltes vegades, per davant de l'educació.
- És en aquesta societat que reivindiquem el **valor transformador de la solidaritat i el voluntariat** que acompanya, crea lligams personals, construeix xarxes de suport i enforteix el capital social del jovent més vulnerables.

Els protagonistes de la nostra feina i el seu context / Claus del seu procés d'emancipació

- A Punt de Referència acompanyem en el seu procés d'**emancipació jovent** sense xarxa familiar de suport, especialment tutelats i ex-tutelats. Parlem de jovent que ha passat la seva infància o part d'aquesta sota la **tutela de l'administració** i que al fer 18 anys es veuen obligats a emancipar-se. Alguns d'ells i d'elles son jovent que van **migrar sols** quan encara eren menors, i van arribar al nostre país amb l'expectativa de millorar les seves condicions de vida.
- Jovent de procedència **diversa**, amb necessitats diverses, i amb una visió també diversa del món que els i les envolta, però que comparteixen el **repte immens** d'emancipar-se molt abans que els seus companys de generació, en un temps molt breu, en un context exigent, amb poc recolzament comunitari, en ocasions amb un baix coneixement de l'entorn, i amb una xarxa personal que sol ser molt feble.
- El **procés d'emancipació** del jovent tutelat i ex-tutelats compta amb **elements de complexitat** que no comparteixen amb el seus companys de generació. Estem davant d'un procés **obligat**, a dur a terme no quan el i la jove està preparat, sinó definit per la data en que esdevé legalment adult. Aquest pas a la vida adulta implica molts canvis entre els que volem destacar:

La pèrdua de la **protecció** de la llei del Menor i de la **garantia de cobertura** associada de les necessitats bàsiques.

El canvi d'**habitatge**, d'educador o **professional de referència** i possibles canvis d'**itineraris** de formació i inserció.

- Cal destacar a més, la **fragilitat emocional** que presenta aquest jovent per fer front a aquesta etapa de transició i al sobreesforç que els i les suposa superar aquesta etapa amb èxit.
- Aquesta emancipació forçosa a la que es veu abocat aquest jovent de manera precipitada, i sense comptar amb les condicions necessàries per fer-ho possible, els condueix a una **situació de desemparament** que posa clarament en risc el seu futur.

Aquesta situació es veu **agreujada** en una societat on l'accés a l'habitatge, l'ocupació, i el dret a l'educació dels considerats adults no estan garantits i en la que no existeixen polítiques públiques ni recursos suficients que donin resposta a les seves necessitats.

Una societat amb unes **lleis d'estrangeria** que moltes vegades són una barrera per a la integració social dels nouvinguts, i fins i tot quan estan totalment integrats i fins que no se'ls reconeix la nacionalitat, els fan patir una situació de fragilitat jurídica extrema que els pot comportar l'expulsió del país.

- És en el marc de l'existència d'una **problemàtica compartida**, i des de la reivindicació de la necessitat que es despleguin polítiques que permetin a aquest jovent gaudir de les mateixes oportunitats que la resta que parlem del **col·lectiu de jovent tutelat i ex-tutelat**. I és en aquest punt on es situa la nostra tasca de **incidència política**.

En aquest sentit, entenem com una **resposta ètica** necessària i positiva, encara que no suficient, l'existència de lleis, compromís pressupostari, acció pública, serveis i una xarxa d'entitats que faciliten els processos d'emancipació del jovent tutelat i ex-tutelat a tot el territori català.

Reivindiquem els pisos assistits, les prescripcions per a jovent ex-tutelat, els projectes d'acompanyament als estudis, les beques i sobretot la feina que fem la xarxa d'entitats socials com elements indispensables d'una aposta de país per a construir una societat d'oportunitats.

- Però és en l'**acompanyament** de cada un del jovent, des de la consciència de la seva individualitat, de la seva pròpia problemàtica però sobretot de tot el seu potencial, del seus recursos i capacitat i de les seves motivacions i somnis, on té raó de ser la nostra acció social. Una acció social que té la voluntat de ser profundament **transformadora**. Defugim la mirada homogeneïtzadora i ens apropem a cada un del jovent preparats per descobrir la seva realitat única.

2 |

Fonaments

*“ Quins temps aquests en que ens cal encara lluitar per allò que es **evident** ”*

Friedrich Dürrenmatt

Quins son
els Principis
i Valors que
determinen
la nostra
manera
de fer?

Principis i Valors

- Tota entitat es guia per uns principis i valors que són els seus **pilars ètics**, compartits per la seva base social de persones sòcies, treballadores i voluntàries, i que configuren la seva manera d'actuar.
- Quins són els principis i valors bàsics de Punt? Com afecten a la **nostra acció directa** amb el jovent al que atenem? Com influeixen en la manera de relacionar-nos amb les **administracions públiques** i en el **model de finançament**?

Posicionament polític

- Entenem la política com l'**activitat ideològica** orientada a la presa de decisions per assolir objectius concrets relacionats amb un model social desitjat. Per això, Punt de Referència és una entitat d'acció social amb contingut polític però **no adscrita o relacionada** amb cap partit polític. Tenim la voluntat d'incidir socialment i políticament, per millorar la legislació, però ens posicionem amb les idees i les accions, no amb els partits polítics.
- Defensem que tota persona és **subjecte de drets**, simplificats en la llibertat i la igualtat. Per això, entenem que la principal eina per garantir oportunitats de futur al jovent tutelat i ex-tutelat és garantir els seus drets per tal que gaudeixin de les mateixes oportunitats/possibilitats que la resta de jovent.
- Les **Administracions Públiques** són les garants de que aquests drets s'exerceixin i, al mateix temps, han de facilitar que les organitzacions civils puguin verificar que això es compleix i, en cas contrari, que disposin dels mecanismes adequats per denunciar-ho. A Punt de Referència no entenem l'acció social sense la **incidència política** sobre les administracions públiques, que exercim de manera individual o conjuntament amb altres entitats.
- La nostra acció social és una **resposta ètica i compromesa** a una crisi social generada per les desigualtats i la vulneració dels drets. Compartim un sentiment fraternal i universal, pel que centrem la nostra activitat en el jovent, provinquin d'on provinquin. Tota persona és mereixedora d'una vida digna i té dret a triar on i com vol viure-la.

El paper de les administracions públiques i el de les entitats privades

- Tenir els mateixos drets no implica tenir les mateixes oportunitats. Per això, les administracions públiques han de treballar per la justícia social universal, promocionant la igualtat aplicant principis d'equitat, per tal de corregir situacions de desigualtat com les que pateixen molts jovent tutelat i ex-tutelat. No obstant això, la responsabilitat de les administracions públiques no pot eximir mai la coresponsabilitat de la **comunitat**.
- La **solidaritat** és el valor complementari a la justícia i no pot ser exclusivament institucional. La solidaritat és, en essència, una resposta al sentiment de comunitat, de **fraternitat**. L'**acció solidària comunitària** ha de formar part de la resposta a les vulnerabilitats socials.
- Preferiblement, l'acció solidària ha de sorgir i ha de fer-se des de la **comunitat organitzada**, que aporta expertesa, proximitat, agilitat i és, en definitiva, actor en el procés d'inclusió de les persones vulnerables. Les Administracions Públiques han de crear les condicions per a que les entitats socials puguin dinamitzar el rol actiu de la comunitat per exercir la seva solidaritat, sense instrumentalitzar-les, facilitant i respectant el seu rol de denúncia i afavorint un treball en xarxa entre entitats i administracions.
- La resposta comunitària ha de ser **professional** –que no implica necessàriament remunerada– i **validada** per part d'experts externs. Preferiblement, l'han d'exercir **entitats sense ànim de lucre**. Tot i que les entitats lucratives poden treballar bé l'acció social, podrien tenir un conflicte d'interessos entre el benefici corporatiu i el benefici social, i aquest darrer no és negociable.
- Punt de Referència és una entitat **independent** que treballa en col·laboració amb **les Administracions Públiques**, oferint-los eines per exercir les seves obligacions i aprofitant tot el suport que aquestes li puguin donar, així com amb d'altres **entitats no lucratives**, i amb **entitats privades** aportadores de fons alineades amb els nostres valors. En cap cas, el finançament públic ó privat no ha de condicionar l'essència del model d'acció de Punt de Referència **ni limitar el seu dret i capacitat a la denúncia com a part indefugible de la seva acció social**.

Valors que fonamenten la nostra acció

- Valorem el jovent als que donem suport com a **subjectes actius i protagonistes** en la construcció de la seva vida i no com a simples receptors d'ajuts socials, així com pel seu potencial de transformació social en donar a conèixer la seva realitat i sensibilitzar les persones referents i el seu entorn social.
- Ens relacionem des del **respecte** i vetllant per la **dignitat** de l'altre, fugint de prejudicis per qualsevol motiu.
- Treballem **des de la confiança** basant-nos en el compromís, l'entusiasme, el rigor i l'esforç individual dels professionals, del voluntariat i, sobretot, del jovent.
- Incorporem la **transparència** com a part imprescindible de la rendició de comptes als nostres socis, donants, jovent, i a la societat en general.
- Creiem en la **quotidianitat**, la **proximitat** i les relacions **vivencials** com a espai de transformació i de construcció social.
- Promovem la **participació social i comunitària** com a garantia de futur del nostre projecte.
- Volem ser reconeguts com una organització de millora contínua, que segueix **innovant** en l'ús de la mentoria com a eina d'intervenció social, i de **qualitat contrastada** en la seva aplicació.

3 | Focus Repte

“La Igualtat i la Llibertat l’hem intentat solucionar amb lleis, però la Fraternitat no es pot aconseguir per llei, sinó per la Solidaritat i el fer-nos Interdependents.”

Edgar Morin

Què volem aconseguir?

Materials de Base

Aquests son els textos vigents que ens defineixen com a organització, presents a les nostres publicacions, amb alguns afegits i reordenacions:

Entitat

Punt de Referència es una associació catalana sense ànim de lucre, inspirada i impulsada per una jove ex-tutelada, la Hanna. Va ser creada l'any 1997 per oferir acompanyament i suport al col·lectiu de jove vulnerable, principalment tutelat i ex-tutelat, sense xarxa familiar de suport, i sense figures adultes referents al territori, que han d'emprendre la seva vida adulta un cop surten dels centres on han viscut sota la tutela de la Generalitat de Catalunya.

Missió

Afavorir la plena integració social, la igualtat d'oportunitats i la millora de la qualitat de vida del jove en risc d'exclusió social, acompanyant-los en el seu procés d'**emancipació**.

Visió

Continuar sent una entitat referent en acompanyament al jove vulnerable, principalment tutelat i ex-tutelat i sense figures adultes referents al territori, liderant l'ús i la promoció de la mentoria social.

Què Fem

A Punt de Referència treballem per afavorir la plena emancipació del jove vulnerable, principalment tutelat i ex-tutelat, sense xarxa familiar de suport, i sense figures adultes referents al territori, acompanyant-los en el seu procés d'emancipació.

Ho fem mitjançant un **equip professional**, que els orienta en aspectes pràctics tan importants per al seu futur com ara la inserció laboral, la recerca d'habitatge, la formació o la regularització de la documentació en el cas dels estrangers, la salut emocional, les competències personals, i la participació ciutadana voluntària.

El que fa que Punt de Referència sigui **singular i innovadora** són els projectes de **mentoria social**, mitjançant els quals oferim al jove l'acompanyament per part d'una persona adulta que, de **manera voluntària**, exerceix de referent i els i les acompanya en el seu procés vital cap a l'emancipació, amb suport tècnic.

Complementàriament a les accions d'acompanyament i en resposta a les dificultats del jove per trobar habitatge, col·laborem amb les administracions públiques i privades, **gestionant habitatges** amb suport educatiu o amb l'acolliment familiar de la ciutadania, en els quals el jove pot assajar el seu projecte de vida autònoma i exercitar les seves habilitats personals, socials o laborals, amb l'**acompanyament socio-educatiu** des de el vincle afectiu, i promovent la seva **participació**.

Reptes

- Tots som antropològicament **vulnerables** –de “vulnus”: ferida– , per això som humans i iguals, però tenim diferents **susceptibilitats** a la vulnerabilitat, perquè no tots estem exposats de la mateixa manera a **factores externs** –origen ètnic, socioeconòmic, educació, família– ó **interns** –manca de reconeixement mutu, por, estigma– als que es dirigeix la mentoria social, sobretot si estan originades per manca de referents en el seu procés d'emancipació, suportat per Punt de Referència com a organització.
- Es una **aliança incondicional** amb cada jove, en una lluita pel seu reconeixement i el de la seva historia de vida, en un exercici continuat d'empatia i acompanyament, amb l'objectiu de que arribi a la seva autonomia personal i vinculada, i que sigui protagonista de la seva pròpia vida.
- Amb la mentoria de qualitat com a eina d'intervenció social, creem capacitats per a la vida quotidiana en un procés de **participació i reconeixement mutu**, en la que l'adult referent “es posa a les sabates de l'altre”. Ens **exposem per generar contextos** que afavoreixin capacitats de resiliència, i el canvi pels mentors i el jovent es mutu, dinàmic i amb complexitats no sempre controlables ni exemptes de riscos.
- Partim de les seves **relacions primàries** i les seves xarxes, ampliant-les en clau de diversitat, cooperació, equitat de gènere, generacional, funcional i cultural, posant la **vida quotidiana al centre**, i establint lligams “micro” per afrontar problemes “macro”. La mentoria social genera aquests vincles afavorint la cohesió social, perquè es des de la comunitat de ciutadans actius dels voluntariat, els professionals i el jovent que s'impulsa la mentoria de qualitat, **aliats en l'organització**.

Riscos Ètics

- Com a organització, a Punt de Referència mantenim una **actitud crítica** amb les estructures socials i administratives que ens interpel·len per ser mentors, amb una visió **transformadora** i de compromís, i amb una mena de “actitud suïcida”, que idealment ens porti a ser, en un futur, prescindibles.
- Com a organització sense ànim de lucre reflexionem sobre com utilitzar la **seducció**, entesa com a motor que empeny a fer quelcom, dirigida a l'impacte social tot generant **confiança i rellevància** en la nostra societat, aportant valor i analitzant la **qualitat i significació** de la nostra feina, i de com és percebuda per la societat on estem arrelats.
- Volem esbrinar quins son els **reptes**, les **dimensions de legitimitat** i els potencials riscos ètics que afronta Punt de Referència com a organització, respecte als públics amb els que es relaciona . Sense ser exhaustius ni abordar en detall les diferents qüestions, aquest es un **mapa global de reptes i riscos**:

Públics	Focus / Repte	Riscos Ètics
1. Socis i sòcies	<ul style="list-style-type: none"> • Participació / Democràcia • Retre Comptes • Compromís • Comunicació 	<ul style="list-style-type: none"> • Transparència • Coherència/Veracitat • Eficiència • Confiança
2. Equip Professional	<ul style="list-style-type: none"> • Acompliment • Compromís • Lleialtat 	<ul style="list-style-type: none"> • Confiança/Confidencialitat • Eficiència • Neo-explotació • Burocratització • conflicte d'interès
3. Voluntariat	<ul style="list-style-type: none"> • Formació • Suport Professional • Compromís • Lleialtat • Participació / Vincle 	<ul style="list-style-type: none"> • Confiança/Confidencialitat • Coherència • conflicte d'interès
4. Aportadors de Fons	<ul style="list-style-type: none"> • Captació de Fons • Col·laboració / Aliances • Retre Comptes 	<ul style="list-style-type: none"> • Confiança • Veracitat • Transparència • Instrumentalització
5. Jovent	<ul style="list-style-type: none"> • Suport Emocional • Suport Professional • Participació / Vincle • Transculturalitat 	<ul style="list-style-type: none"> • Paternalisme • Elitisme/Gènere • "Quixotisme" • Coherència
6. Entitats Col·laboradores	<ul style="list-style-type: none"> • Relat Estratègic • Col·laboració / Aliances • Serveis conjunts 	<ul style="list-style-type: none"> • Coherència • Lleialtat
7. Entitats Competidores	<ul style="list-style-type: none"> • Assignació de Projectes / Fons 	<ul style="list-style-type: none"> • Lleialtat
8. Subministradors	<ul style="list-style-type: none"> • Contractes 	<ul style="list-style-type: none"> • conflicte d'interès • Coherència • Lleialtat
9. Mitjans Comunicació	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicació (Publicitat/ Màrqueting) • Relat 	<ul style="list-style-type: none"> • Coherència / Veracitat • Transparència • Eficiència
10. Administracions Públiques	<ul style="list-style-type: none"> • Finançament • Regulació / Planificació • Col·laboració 	<ul style="list-style-type: none"> • Veracitat • Eficiència • Transparència • Instrumentalització
11. Societat	<ul style="list-style-type: none"> • Retre Comptes • Comunicació 	<ul style="list-style-type: none"> • Transparència • Veracitat

4 | Línies Estratègiques

“No hi ha cap vent favorable per aquell que no sap a quin port es dirigeix”

Sèneca

Que hem
de fer?

1. Especialització en el model d'acompanyament a jovent sense xarxa de suport

- Volem ser una entitat **reconeguda** per la nostra **especialització en el disseny i la gestió** de projectes de mentoria social i acolliment de jovent sense xarxa familiar de referència, amb la màxima qualitat i rigor.
- Aquest acolliment inclou com a suport complementari la intervenció educativa en programes d'**habitatge**, amb una mirada global com a model d'intervenció social, l'acompanyament **sòcio-educatiu** i la **participació** del jovent, per l'ampliació del seu propi capital social.
- El **creixement** no és un objectiu per si mateix. Creixem només quan aquest creixement respon a una **necessitat** clara del jovent que atenem, és **sostenible** en el temps i no posa en risc els projectes que tenim consolidats. Volem ser una entitat **focalitzada** en la qualitat i en la **calidesa** en l'atenció, amb rigor metodològic, i d'acord amb el dret d'**acompanyament afectiu**.

2. Expansió territorial del model de mentoria i acolliment

- Creiem en la mentoria i l'acolliment com a **element de transformació** i per tant desitgem que tot el jovent hi tinguin accés amb independència del **lloc on visquin**.
- Per altra banda, som conscients que per a que aquest tipus de projectes funcionin cal que estiguin **enxarxats amb la realitat del territori** i hi hagi persones i entitats que hi apostin i estiguin decidits a liderar-los, amb coherència amb el nostre model.
- És des d'aquesta perspectiva que encarem l'expansió territorial, **donant suport i recolzant** en allò que és la nostra **expertesa** a entitats públiques i privades que així ens ho demandin, es a dir, a col·lectius que vulguin donar un impuls a projectes de mentoria i acolliment als territoris.

3. Comunicació com a eina estratègica d'impacte social

- Creiem que més enllà de la intervenció directa, tenim la responsabilitat de **donar a conèixer** a la societat en general, però també a alguns grups d'interès en concret, la **realitat** del jovent que acompanyem, i a **donar-los veu** a ells mateixos.
- Des d'aquesta perspectiva entenem la comunicació com una **eina estratègica** clau per a l'impacte i la incidència social, sense eludir la incidència política sobre les Administracions Públiques.

4. L'avaluació continuada i la recerca per a la millora continua i la innovació

- Estem fortament compromesos amb el jovent que atenem i per això apostem per l'**avaluació** continuada i la **recerca** aplicada per a que ens proporcionin **elements objectius** que ens permetin millorar contínuament la nostra intervenció i innovar tant en el disseny com en la seva posada en pràctica.
- Volem ser reconeguts com a **referents** en la innovació i en l'ús de la mentoria com a eina d'intervenció social, i en la gestió del talent i el coneixement sobre el model d'acompanyament.

5. L'apertura al món com a forma de construir aprenentatges

- Estem **oberts al món**, arrelats a Catalunya, però també connectats a nivell estatal i internacional, per a poder donar resposta a les noves necessitats que van sorgint, i innovar en les nostres projectes.
- Treballem en **xarxa** amb altres entitats del territori i entitats internacionals des del convenciment de que podem aprendre molt i a l'hora compartir els nostres coneixements amb altres.

6. Model de Governança: Associació per definició i convenciment

- Punt de Referència és una organització **privada**, sense ànim de lucre, impulsada per persones **voluntàries** i sostinguda per persones **sòcies**, que té la personalitat jurídica d'Associació. Això té un significat profund, delimita l'objecte del seu treball i conforma el **model organitzatiu** i els processos de presa de decisions.
- Punt de Referència ha estat i vol seguir sent un espai d'innovació i creativitat, i volem fer-ho amb un **equip professional** que estimi el projecte, que el defensi i el faci créixer, i que alhora se senti cuida't, més enllà de les retribucions econòmiques. L'estabilitat de l'equip és un factor clau per poder dur a terme els nostres programes, en l'entorn laboral del tercer sector social.
- La voluntat de Punt de Referència és estructurar, consolidar i ampliar **espais de participació** amb els i les sòcies, voluntaris, professionals i jovent.

7. Aliança amb altres entitats, organitzacions i empreses

- Volem **teixir aliances** amb altres entitats, organitzacions i empreses que ens permetin construir projectes amb major **impacte**, captar més **voluntariat i jovent**, aconseguir més **finançament**, accedir a formacions i ofertes **laborals**. En definitiva, que ens permetin generar més oportunitats pel jovent que acompanyem.

8. Treball amb l'administració des de la col·laboració i la incidència

- Entenem que l'administració es la **principal responsable** i finançadora a l'hora de donar resposta a moltes de les necessitats del jovent que acompanyem, i que les entitats socials sorgides del teixit civil són un element **dinamitzador** de la realitat social. L'aliança entre ambdós actors esdevé **transformadora** per a la vida del jovent sense xarxa.
- Creiem en el valor de la incidència quan aquesta responsabilitat no és assumida com pertoca o quan identifiquem espais de millora.
- Això no treu que puguem i vulguem treballar amb i per a l'administració pública per la prestació de **serveis públics finançats**, sempre que responguin a les necessitats del col·lectiu que atenem i puguem mantenir la qualitat en la intervenció dels programes.

9. Transparència

- La transparència i el rendiment de comptes de l'entitat sobre l'acció social que porta a terme, es una dimensió de **legalitat** però també de **legitimitat** en front de la societat on estem arrelats.
- L'anàlisi de la qualitat, significació i aportació de valor de la tasca de l'entitat, i la seva comunicació als **diferents públics** amb els que ens relacionem, es el que ens **legitima** com a organització, tot generant **confiança** i **rellevància** en aquest públics, i en com som percebuts per tots ells.

10. Model de finançament

- Com a associació civil privada, de base, independent i no lucrativa, ens financem en base a les aportacions de les persones **sòcies**, el suport d'altres **entitats del tercer sector**, les aportacions de fons d'**entitats privades** en línia amb els nostres valors, i les línies de finançament de les **Administracions Públiques** de les que depenem en gran part.
- En cap cas aquest finançament públic ó privat **no ha de condicionar** l'essència del model ni limitar el dret ni la capacitat per la denúncia com a part de l'acció social. Treballem amb l'objectiu de **incrementar** els fons que provinguin de la base social, de la pròpia activitat, i de la cooperació i aliança amb d'altres entitats privades o públiques.

5 | Model d'Entitat: Gestió i Governança

*"Hi han alguns conceptes senzills
i fonamentals de la vida que, degut
als nostres hàbits diaris, son eludits"*

**"The Elusive Obvious"
de Moshe Feldenkrais**

**Quin tipus
d'entitat
som?**

Model de Governança: Associació per definició i convenciment

Punt de Referència som una **Entitat de Base, Privada** i amb personalitat jurídica d'**Associació Sense Ànim de Lucre**. També som una entitat de **Voluntariat** i, alhora, **Professionalitzada**. Finalment, som una entitat d'**Interès Social**. Això té un significat profund, delimita l'objecte del nostre treball i conforma el **model organitzatiu** i els **processos** de presa de decisions, d'acord a una manera de fer **pròpia** nostre.

- **SOM UNA ENTITAT DE BASE.** L'entitat es va crear motivada i impulsada per la vivència d'una jove ex-tutelada amb el suport de persones d'àmbits molt diversos que compartien la sensibilitat vers aquesta situació de vulnerabilitat. Atendre necessitats reals del jovent en situació de vulnerabilitat està a l'ADN de l'organització des de la seva creació.
- **SOM UNA ENTITAT PRIVADA** perquè volem tirar endavant la nostra proposta d'**intervenció social** amb independència de les administracions i les seves polítiques públiques. Volem tenir llibertat per decidir el rumb de l'entitat i per exercir la **incidència política** que considerem, per impactar sobre les polítiques socials i treballar en partenariat amb totes les institucions públiques.
- **SOM UNA ASSOCIACIÓ,** perquè volem que la **sobirania** de l'entitat recaigui en el conjunt de les persones sòcies, persones que expressen el seu suport i compromís mitjançant aportacions econòmiques estables i periòdiques a l'entitat. Com a tal, l'**Assemblea General** és on recau aquesta sobirania.
- **NO TENIM ÀNIM DE LUCRE,** l'únic benefici que perseguim és la **millora social** a través de la millora de les oportunitats del jovent tutelat i ex-tutelat. Qualsevol servei remunerat dut a terme per Punt ha de servir per **sostenir** la pròpia activitat i, si és possible, per generar beneficis que es **reinverteixin** en la finalitat social de l'entitat i, així, millorar la nostra acció. La justícia social no ha de ser motiu de negoci.
- **SOM UNA ENTITAT DE VOLUNTARIAT.** El rol del voluntariat és **insubstituïble** en la mentoria, i per això mateix, el rol del voluntariat ha d'impregnar tota l'entitat, **de dalt a baix**. Entenem que la participació voluntària i organitzada de la ciutadania, impulsant iniciatives de millora social col·lectiva, dedicant-hi temps, coneixements i recursos, és la màxima expressió de **solidaritat transformadora i comunitària**. El voluntariat, no s'exerceix com a missió pròpia des de l'administració pública ni des d'una empresa privada. Entenem el voluntariat com a **agent actiu** en tots els àmbits d'acció, des dels acompanyaments fins als màxims òrgans de direcció o al suport en tasques organitzatives i de desenvolupament de l'entitat.
- **SOM UNA ENTITAT PROFESSIONALITZADA.** La mentoria social també requereix de **rigor**, com qualsevol altra intervenció que afecti a persones. Només un equip professional i **especialitzat** pot garantir metodologia, seguiment, acompanyament, avaluació de qualitat, innovació i creativitat. Per això, Punt de Referència compta amb un equip professionalitzat per dur a terme les seves activitats, tot **estimant** el projecte, i vol que el defensi i el faci créixer, i que alhora se senti cuidat, més enllà de les retribucions econòmiques, que seran el més justes possibles.
- **SOM UNA ENTITAT D'INTERÈS SOCIAL.** Punt no existeix per satisfer les necessitats personals dels seus associats. La nostra existència té sentit per la **necessitat social** de la seva acció, que impacta sobre els i les joves atesos i sobre tota la comunitat. El dia que la nostra acció deixi de tenir valor social, Punt de Referència no tindrà sentit com a entitat activa.

Estructura: Governança i Gestió

La nostra estructura de **Governança** ve determinada, en primer lloc, per la **Llei d'Associacions 4/2008** i els **Estatuts** vigents, aprovats per l'Assemblea general i registrats per la Generalitat de Catalunya.

El model organitzatiu inclou també una estructura de **Gestió i Intervenció** pròpia, que hem anat desenvolupant al llarg dels anys, en línia amb les experiències i les pràctiques viscudes a l'hora de dissenyar i implantar els **processos** de generació de valor que ens són propis, amb programes i projectes que responen a la nostra manera de fer.

Nivells	Òrgans	Responsabilitats
A. Governança	1. Assemblea General > <i>Voluntària / Quotes</i>	<ul style="list-style-type: none">• Òrgan sobirà i suprem• Aprovació de la Gestió de la Junta, Pressupostos i Comptes• Aprovació de les línies estratègiques• Aprovació de tots els Acords que afectin a la Associació PdR
	2. Junta Directiva > <i>Socis voluntaris</i>	<ul style="list-style-type: none">• Òrgan de Govern, representació i gestió de PdR• Proposta i control de Plans Estratègics, de Gestió, Pressupostos i Comptes
B. Direcció	3. Direcció Professional > <i>1 Direcció</i>	<ul style="list-style-type: none">• Representació i gestió diària de l'entitat• Desplegament Pla Estratègic• Dinamització Relacions Institucionals• Gestió equip humà
	> <i>2 Caps d'Àmbit</i>	<ul style="list-style-type: none">• Àmbit de Mentoria / Formació• Àmbit d'Habitatge
C. Operacions	4. Equip Professional > <i>Tècniques Socials</i>	<ul style="list-style-type: none">• Execució Programes Mentoria, Habitatge, Suport i Participació• Gestió Tècnica, del Jovent i del Voluntariat
	> <i>Staff de Suport</i>	<ul style="list-style-type: none">• Gestió Administrativa, Comunicació i Captació de Fons
D. Relacions Transversals	<ul style="list-style-type: none">• Reunions d'equip• Comissions / Espais de Debat• Supervisió interna i externa	<ul style="list-style-type: none">• La voluntat de PdR és estructurar, consolidar i ampliar espais de participació i apoderament amb persones sòcies, voluntariat, jovent, professionals, persones externes i amb tota la base social

Funció: La Cadena de Valor

Entenem per Cadena de Valor el conjunt de **Processos** que ens permeten generar un **Valor Afegit** diferencial per al jovent i la societat. Aquests processos són cadenes d'activitats i interaccions que travessen tota l'estructura i l'ecosistema intern de PdR i la frontera amb l'ecosistema extern.

Els **Processos de Base** són aquells processos essencials i claus que generen valor com a resultat, i són transversals i "horitzontals" a tota la organització. Els **Processos de Suport**, en canvi, són els que sustenten i fan possibles els Processos de Base, i són en aquest sentit, "verticals".

Tipus	Macro processos	Processos
A. Processos de Base	1. Planificació / Presa de decisions	1.1. Gestió del Pla Estratègic 1.2. Planificació del Pressupost 1.3. Pla d'Acció Anual
	2. Programes d'Intervenció	2.1. Programa de Mentoria 2.2. Programa d' Habitatge 2.3. Programa de Suport Socioeducatiu i Participació
	3. Transferència / Interlocució	3.1. Programa Internacional 3.2. Formació / Consultoria 3.3. Pla de Comunicació
B. Processos de Suport ("Back Office")	4. Gestió del Coneixement	4.1. Gestió del Talent 4.2. Gestió del " Saber Fer " (" Know How ") 4.3. Supervisió Interna i Externa
	5. Gestió de Recursos	5.1. Recursos Humans 5.2. Recursos Econòmic-Financers 5.3. Recursos Materials
	6. Gestió Sistemes	6.1. Sistematització i mètrica de Processos 6.2. Gestió Avaluació 6.3. Gestió Sistemes T.I.C.

6 | Ecosistema i Públics: La Base Social

*“El món es injust, però no podem vendre arguments per al **control** o per a la resignació”*

Jaume Funes

Com i amb
qui ho fem?

Model d'acompanyament: Projecte Social

- Entenem l'emancipació com un **procés integral** de la persona cap a la vida adulta que té moltes dimensions i que requereix d'un procés i itinerari a llarg termini. Un dels eixos clau és que aquesta transició, com totes, necessita ser acompanyada per **figures de referència**.
- Ens caracteritza el model d'**acompanyament tècnic + acompanyament voluntari**, sumant les potencialitats d'ambdós - equip professional i voluntariat - cadascú en el seu rol i funció, amb una **perspectiva comunitària**, tot fent xarxa per generar i obrir noves oportunitats pel jovent.
- Estructurem la intervenció en **programes i projectes**, treballant en equip a través de les comissions, les reunions d'equip i la supervisió interna i externa, promovent en l'equip professional el suport i la formació contínua, així com la formació inicial i continua del voluntariat.
- La **mentoria social es l'eix central** com a metodologia que promou el **benestar emocional** i les oportunitats de la xarxa social pel jovent. Els altres programes tenen com a eix transversal i característic el treball sobre **competències personals**, l'acompanyament sòcio-educatiu des del vincle afectiu, l'acompanyament en l'**habitatge**, la **participació** del jovent, i l'ampliació del propi **capital social**, característic i vinculat a la mentoria social.
- Aquest model es basa en el dret a un **acompanyament afectiu** de qualitat, rigorós i amb calidesa en l'atenció. En definitiva, es un fruit del compromís col·lectiu del **dret del jovent a pertànyer a una comunitat**, on la vinculació social es considera un bé comú, i l'exclusió com el trencament d'aquest dret.

La Base Social com Ecosistema

- Entenem la base social com el conjunt de **persones, col·lectius i entitats** involucrats amb la nostra **missió i valors**, que ens donen suport i ens aporten valor, en un ecosistema relacional transversal que requereix **esforços** de gestió, temps i recursos per desenvolupar-la i mantenir-la activa, fidelitzada i consolidada.
- La base social **crea valor** aportant recursos, legitimitat, incidència, mobilització i coneixement de la realitat social, i per tant és clau per la nostra missió. **Analitzem** qui en forma part, com ens relacionem i l'aportació de valor que té cada tipus de públic, agent ó actor.

Ecosistema Intern

Es la part de la base social més **propera i articulada** en la pròpia organització de Punt de Referència.

Públics Interns	Relacions / Participació	Aportació de valor per les PERSONES	Aportació de valor per PdR
Jovent	<ul style="list-style-type: none"> • Activitats amb Referent • Activitats grupals • Trobada anual • Participació i • Valoració projectes 	<ul style="list-style-type: none"> • Suport Emocional i Professional • Participació / Vincle • Sentiment de pertinença • Valoració de la veu i experiència pròpia • Aprenentatge per l'acció 	<ul style="list-style-type: none"> • Riquesa de la visió del propi jovent i de l'experiència viscuda • Aportació de noves propostes • Transculturalitat • Legitimació
Voluntariat	<ul style="list-style-type: none"> • Activitat amb Jovent • Reunions periòdiques • Trobada anual • Accions puntuals a demanda 	<ul style="list-style-type: none"> • Sentiment de pertinença / Altruisme • Formació • Suport Professional • Participació / Vincle • Desenvolupament personal • Coneixement altres realitat 	<ul style="list-style-type: none"> • Aportacions de recursos i oportunitats • Visió externa i de l'experiència pròpia viscuda • Legitimació
Equip Professional	<ul style="list-style-type: none"> • Reunions d'equip • Comissions • Supervisió interna i externa 	<ul style="list-style-type: none"> • Retribució econòmica • Sentiment de pertinença • Aprenentatge per la creació conjunta dels processos 	<ul style="list-style-type: none"> • Aportació d'expertesa professional • Construcció de coneixement des de l'experiència quotidiana de la intervenció
Junta Directiva	<ul style="list-style-type: none"> • Reunió junta directiva • Comissions • Reunions d'equip • Assemblea • Trobada anual 	<ul style="list-style-type: none"> • Sentiment de pertinença • Participació / Gestió • Coneixement i aprenentatge • Representació 	<ul style="list-style-type: none"> • Lideratge / Experiència • Aportació de reflexió estratègica • Diversitat de mirades • Aportació de recursos i oportunitats
Socis i Sòcies	<ul style="list-style-type: none"> • Assemblea • Comissions • Trobada anual • Butlletí 	<ul style="list-style-type: none"> • Sentiment de pertinença / Altruisme • Participació / Comunicació • Rendiment de comptes 	<ul style="list-style-type: none"> • Riquesa de la visió externa • Aportacions de recursos i oportunitats • Legitimació social

Ecosistema Extern

Es la part de la base social que **sense estar integrada** en l'estructura de Punt, sí que està involucrada amb la nostra missió, objectius i valors, i amb la que promovem el **treball en xarxa** en el dia a dia, i a mig i llarg terme, per generar més oportunitats d'una emancipació amb garanties pel jovent.

La relació amb aquests agents es duu a terme des de tot l'**equip professional** i la junta directiva, cadascú en el seu rol i nivell de responsabilitat i interlocució.

Agents	Relacions / Accions	Aportació de valor per els AGENTS	Aportació de valor per PdR
Entitats Col·laboradores	<ul style="list-style-type: none"> Col·laboració / Aliances Serveis conjunts Xarxa Competència 	<ul style="list-style-type: none"> Relat Estratègic Suport mutu Assignació de Projectes / Fons 	<ul style="list-style-type: none"> Aportació de recursos i oportunitats Accés Informació
Entitats de 2n nivell	<ul style="list-style-type: none"> Participació Reunions / Òrgans direcció Congressos / Simposis Intercanvis 	<ul style="list-style-type: none"> Diversitat Coneixement Suport 	<ul style="list-style-type: none"> Representació Accés a xarxes Coneixement Incidència Sector
AAPP	<ul style="list-style-type: none"> Convocatòries / Concursos Convenis / Subvencions Reunions periòdiques Partenariat 	<ul style="list-style-type: none"> Aplicació Polítiques Públiques Acció concertada Complementarietat Externalització de Serveis 	<ul style="list-style-type: none"> Legalitat / Legitimitat Finançament Sostenibilitat Capacitat d'Incidència
Empresas	<ul style="list-style-type: none"> Captació de Fons / Serveis Aliances Mecenatge / Patrocini 	<ul style="list-style-type: none"> R.S.C. / Reputació Imatge / Prestigi Màrqueting Intern 	<ul style="list-style-type: none"> Accés bens i serveis Oportunitats pel jovent Finançament
Mitjans Comunicació	<ul style="list-style-type: none"> Informació Comunicacions Entrevistes / Presentacions Relat 	<ul style="list-style-type: none"> Coneixement Informació Continguts 	<ul style="list-style-type: none"> Capacitat d'Incidència Imatge / Marca Visibilitat
Societat	<ul style="list-style-type: none"> Convocatòries Publicacions / Informes 	<ul style="list-style-type: none"> Conscienciació Sensibilització Coneixement / Comunicació Reforç cohesió social 	<ul style="list-style-type: none"> Capacitat d'Incidència Imatge / Marca Legitimació social



Associació Punt de Referència
Entitat declarada d'utilitat pública

Consell de Cent, 445-447, esc. A, entl.
08001 Barcelona
T. 933 297 427

www.puntdereferencia.org
info@puntdereferencia.org

